

Voorbereiding bijeenkomst 28 mei Uiterwaarden (UW)

Genodigden:

Mini Schouten - Voorzitter Taskforce Ontwikkelingsgericht Onderwijs
Wilfred Wiggers - Teamleider zonecollege
Wim den Blanken - Interim schoolleider en bestuurder
Alfred Iepema - Adjunct directeur Veluws College Mheenpark
Heidy Breeuwer - Directeur Titus Brandsma College
Maaïke Tijhaar - ROC Aventus
Vincent Vermeulen - Agora onderwijs Veluwe onderwijs groep
Errol Herder - Locatieleider Montessorischool Het Zeggelt
René Berends - Onderzoeker lectoraat Vernieuwend onderwijs Saxion
Maaïke Morsink- Voorzitter College van Bestuur - Stichting Christelijk Onderwijs Twenterand e.o
Lucas Sint - Directeur vrijeschool Kleine Johannes
Yno Hendriks -Schoolleider Jenaplanschool de Kleine Planeet
René Kottier - directeur huisvesting OSG Hengelo
Rob van den dool - rector Vrijeschool Zutphen

Uiterwaarden:

Ninke Beunk -Bestuurder Uiterwaarden, voorzitter
Michiel Miedema -Bestuurder Uiterwaarden, penningmeester
Dirk Gillissen -Bestuurder Uiterwaarden, secretaris
Peer Meerding – Uiterwaarden, pedagogiegroep

Op 28 mei is er een bijeenkomst met bovenstaande genodigden om 'kritieke' elementen van het onderwijsconcept Uiterwaarden met elkaar te bevragen tijdens ronde tafel sessies (zie onderaan deze pagina).

Gewenste opbrengst: tips, tricks en kritische vragen!

De agenda van de avond ziet er als volgt uit:

19.45 inloop

20.00 welkom en korte voorstelronde

20.10 blik op ambities (zijn de ambities duidelijk?)

20.20 toelichting lesplan opzet

20.30 start tafelrondes (20 min per ronde) 3x

21.30 delen per groep opbrengsten en algemeen gesprek met elkaar

21.50 samen afronden en afsluiten

Daarbij nemen we jullie graag mee langs een aantal van onze ambities en de vraagstukken die daar bij liggen.

Aandachtspunten zullen daarin zijn gedurende de tafelrondes:

1. is de ambitie duidelijk (aanvang bijeenkomst)
2. wat zijn vragen die er naar voren komen (tijdens tafelrondes ophalen)
3. welke obstakels zijn er bekend bij UW (zie verderop in dit document)

Tijdens tafelrondes:

- wegen te belopen op haalbaarheid onderzoeken (zie ook suggesties verderop)
- mogelijke hindernissen te overwinnen (tijdens tafelrondes ophalen)
- adviezen en ervaringen delen (tijdens tafelrondes ophalen)

Ter inleiding naar deze avond nemen we jullie graag mee langs de huidige stand van zaken.

Kort ter inleiding

Deventer kent een gemêleerd pakket aan PO scholen als het gaat om dalton, montessori, jenaplan, vrijeschool scholen. Zij ervaren vrijwel allemaal dat de aansluiting naar het VO knelt en niet voor elke leerlingen even geschikt is. Met Uiterwaarden wensen we onderwijs vanuit overeenkomsten van al deze onderwijsvormen bij elkaar te brengen. Als we deze zomer ~1000 intentieverklaringen ophalen en het geschreven beleid overhandigen aan het ministerie zou een 'go' in mei 2025 realiteit kunnen worden en gaan de deuren open in september 2026 van Uiterwaarden!

meer info www.uitewaarden.school

Ambities:

- ✓ Van brugklas tot examen op één school
- ✓ Heterogene stamklassen (vwo t/m kader)
- ✓ Maatwerktraject
- ✓ Vaste klassendocent
- ✓ Één basisprofiel voor alle leerlingen
- ✓ In verbinding met de maatschappij
- ✓ Toekomstgericht Vernieuwingsonderwijs

Ambities nader toegelicht

- ✓ Van brugklas tot examen op één school

- *samen starten, samen slagen*

Van brugklas tot examen in een doorlopende leerlijn op één school.

- ✓ Heterogene stamklassen (vwo t/m kader)

– *samen leren, samen leven*

Later determineren. Echt vanuit tijd en ruimte onderwijs geven zodat leerlingen zich ontwikkelen en groeien naar de richting die bij hen past, in wat ze kunnen en willen. Instroom in een klas en vanuit differentiatie in het lesaanbod bij vakken waar de leerling aan toe is. Dat vraagt veel van docenten maar schept rust, ruimte en groei voor de leerlingen.

Aan het einde van klas 4, komt het moment dat leerlingen zeggen: “Volgend jaar ga ik afstuderen voor basis/kader of mavo, of ik ga havo/vwo verder volgen”. En dan aan het einde van klas 5 kan er gekeken worden of er havo of vwo gekozen wordt.

Het leerlingenpanel: vwo 5 leerling die zei ‘dat is leuk het vwo, maar ik ga gewoon kok worden dus ik ga naar het mbo’. Of een havo 3 leerling die zegt ‘ik ga niet verder met mijn havo, ik ga uitstromen naar mbo, want ik wil naar het Cibap’.

- ✓ *Onderzoek naar één basisprofiel*

- *Geen vroege selectie op niveau*

Uiterwaarden is voornemens om het niveau denken los te laten, waarbij er dan echt vanuit heterogeniteit klassen ontstaan. Achter de gordijnen zullen de profielen wel aan de wettelijke kaders moeten voldoen. Het gaat er dan om hoe de profielen in het curriculum verweven worden met elkaar (zie vervolg bij Werken vanuit projecten of periodeonderwijs). Door alle profielen aan te bieden binnen de lesopzet in het curriculum *hoeven* leerlingen niet (al eind brugklas of klas twee profielen) te kiezen of gedetermineerd te worden. Het brede aanbod zal hen vanuit rust en tijd laten groeien vanuit intrinsieke ontwikkeling, motivatie, wensen, weerstand, hobbels en overwinningen naar de richting die zij kunnen en willen (hierin is zicht op ontwikkeling per leerling cruciaal en verwerkt in het middelste blok van lesopzet, zie indeling figuur 1). Om alle leerlingen hierin de kans te geven zich naar de passende en haalbare weg te begeven ambieert Uiterwaarden een 5 jarige vmbo en 6 jarige havo. Het samenbrengen van deze leerlijnen maakt automatische doorstroom logisch(er) en makkelijker, maar ook toegankelijker.

- ✓ *Maatwerktraject*

– *uitgaan van talent/ diversiteit*

Meer met maatwerk diploma's, want dat leerlingen een diploma krijgen op hun slechtst scorende vakken is niet wenselijk. Leerlingen zouden ook op verschillende levels (vwo, havo, mavo, kader/basis) examens moeten kunnen halen. Het Leon van Gelder college in Groningen is daar o.a. een mooi voorbeeld van, zij hebben de status gekregen voor bb, kb en tl een schoolexamen ipv centraal examens te mogen afnemen en hebben op de diploma's expliciet aandacht voor vakken die op hoger niveau zijn afgerond. Dit is voor het vervolgonderwijs een mooie aanvulling is de ervaring.

✓ Werken vanuit projecten of periodeonderwijs

- *betekenisvol onderwijs realiseren*

Onderwijsplan (wordt nog nader toegelicht tijdens bijeenkomst): Dus de basis wordt ten alle tijde om tot een profiel te komen dat er op de achtergrond is. Vakken worden in de ochtend en middag (zie figuur 1) per drie gecombineerd die voldoen aan de profielen die daar dus eigenlijk boven zitten (groen/techniek/zorg/em/cm/nt/ng). Die drie vakken moeten gecombineerd worden zodat de leerlingen allemaal bediend worden zonder dat geselecteerd hoeft te worden maar wel gezien. Tijdens die lessen werken ten alle tijden 3 docenten samen. Zij ontwikkelen samen en ze geven samen les. En dan ook nog in verbinding met de buitenwereld en een overkoepelend thema. Voor rust en ruimte wordt er in blokken lesgegeven. Vooraf van 8.30 tot 9.45 is er teamtijd, daarna beginnen de lessen. Tussen 10 en 4 zijn er 3 blokken waarin de lessen plaatsvinden waarbij het middenblok meer aandacht heeft op de vakgebieden en proces ter aanvulling en ondersteuning van de individuele ontwikkeling.

✓ Werken met veel vaste klassendocenten

– *gezien worden, volgen ontwikkeling*

Het hebben van vaste stamklassen met vaste docenten maakt dat je elkaar echt zal leren kennen, ziet groeien, ontwikkelen, soms onderuit ziet gaan en weer opstaan. Deze band schept ook vertrouwen en elkaar echt ontmoeten. Veiligheid, vertrouwen en rust om te kunnen groeien in mens zijn en eigenheid.

✓ In verbinding met de maatschappij

– *onderwijs & maatschappij verbinden*

Bij de ochtend- en middagblokken vanuit de thema's, is er altijd een lijn(tje) naar de omgeving, stad, wereld, maatschappij. Praktijkgericht onderwijs voor het echt ervaren, dat school een oefenplaats kan en mag zijn voor de stap de echte wereld in erna.

✓ Toekomstgericht Vernieuwingsonderwijs

– *breder kijk op concept van leren en bedoeling van onderwijs*

Uiterwaarden wenst onderwijs te geven vanuit de overeenkomsten uit het traditioneel vernieuwingsonderwijs. Breder perspectief op de leerling, het totale mensbeeld, betekenisvol leren in verbinding met de omgeving en het afwisselen tussen de verschillende manieren van leren.

Gert Biesta over Uiterwaarden

'Mooi, je stapt hier ook in de grote maatschappelijke discussies denk ik, over de structuur van Nederland in het voortgezet onderwijs. Ik ben het ook met je eens dat in de examenstructuur iets niet klopt, dus daar moet je op een andere manier flexibiliseren. Het doet mij erg denken aan de structuur van het Engelse onderwijs. Wat er in de praktijk in Engeland gebeurd is, dat de structuur is dat iedereen tot zijn 16e dus 4 jaar bij elkaar blijft en dat is dus zowel een hele speciale mix alsnog een veel breder curriculum wat inderdaad van koken tot exacte vakken en talen gaat.

Dus qua structuur lijkt dat erg veel op wat je voorstelt en wat ik goed vind. Nou, die structuur is dat het inderdaad een aantal van die knelpunten uit Nederlandse systeem weghaalt. Zoals de vroege selectie, het segregeren van klassen, en dus meestal ook etnische groepen.'

De verdere visie en missie van Uiterwaarden zijn te vinden op de website:

www.uitewaarden.school

'kritieke' elementen voor de tafelrondes:

Gewenste opbrengst: tips, tricks en kritische vragen!

1 Heterogene klassen van brugklas tot examen

2 Verkenningsopties (6havo/5vmbo)

3 Eindexamens op maat

4 Onderzoek naar géén profielkeuzes door verweven tot één

5 financiering Uiterwaarden

1 Heterogene klassen van brugklas tot examen:

Verkenningsopties:

- Aannamebeleid formulering (verdelen II over niveaus voor gezonde klassen oa Bernard Lievegoed Maastricht en Leon van Gelder College) maar wat doet dat met aantallen en dus groei school?
- Motivatiebrief en/ of gesprek leerling bij aanname voor goede verdeling
- Hoe vwo binnenhalen
- Aandacht segregatie
- Voorbeeldscholen heterogene klassen doen het prima:
<https://uiterwaarden.school/welke-rol-speelt-het-onderwijssysteem-zelf-in-toename-van-al-die-diagnoses-stellen-we-hierin-de-juiste-vragen/>

Welke obstakels zijn er bekend

- vraagt veel differentiëren
- hoe krijg je voldoende vwo leerlingen binnen
- leerlingen die niet bedient worden

2 Verkenningsopties (6havo/5vmbo):

Verwerkt in onderbouw

- Meerjarige brugklas
- Overloop jaar
- 10-14 insteek
- <https://uiterwaarden.school/verkenningen-naar-5-jaar-vmbo-en-6-jaar-havo/>

Verwerkt in bovenbouw

- Alle leerlingen eerst mavo examen (o.a. Zeist, Groningen)
- Zittenblijvers (Zutphen)
- Beide aanbieden (Utrecht)

Welke obstakels zijn er bekend

- hoge kosten
- mag niet (meer) van inspectie
- trucjes beleid(?)

3 Eindexamens op maat:

Verkenningsopties:

- Wat betekent dat voor inrichten onderwijs (PTA bijv.)
- administratie op individu niveau
- wat doet het met versnellen vertragen II en dus met stamklassen
- Zie vo-maatwerk tabel <https://www.vo-raad.nl/artikelen/maatwerk-schema>
- geen CE (Centraal examen) (o.a. Leon van Gelder Groningen)
- <https://uiterwaarden.school/flexibilisering-van-het-onderwijssysteem-nodig/>

Welke obstakels zijn er bekend

- afwijking van regels altijd veel vragen
- veel administratie op individu niveau
- dat het uitzondering betreft

4 Onderzoek naar géén profielkeuzes door verweven tot één:

Verkenningsopties:

- Wat betekent dat voor inrichten onderwijs (curriculum/PTA bv/lestabel/uren/docenten/lokalen)
- ruimte voor aanbod verweven in curriculum is kans
- Gesprek aangaan inspectie
- <https://www.hightechhigh.org/>
- zie opzet figuur 1 (nadere toelichting tijdens bijeenkomst)

Welke obstakels zijn er bekend

- afwijkingen van norm vragen lef
- wettelijke kaders complex en heel veel
- kaders bb kb afwijkend t.o.v. mavo/havo/vwo

5 financiering UiterWaarden:

Verkenningsopties:

- 2 klassen tegelijk met max 25 II met drie docenten gevolgen kosten
- inrichting school bij standaard vakoverstijgend werken
- cyclisch funding vanuit maatschappelijke betrokkenheid bedrijven
- opties subsidies>??

Welke obstakels zijn er bekend

- meer dan 1 fte op een klas kost geld
- startende school 0 budget of ruimte
- ouderbijdrage mag niet meer gerekend / berekend worden
- subsidie niet mogelijk zonder brin-nummer en als stichting

Hoe de dag en week eruit ziet, Ambities!

- Team 8.30 (ontwikkel-, overleg en verbindingstijd)
- Leerlingen 9.45
- Uren – drie blokken 105 minuten (9.45-16.05)
- Week – ritme van periodes die terugkomen
 - Met stamklas binnen en buiten de school (blok I en III)
 - Samen met andere leeftijden voor brede sociale ontwikkeling (blok II)
 - Ruimte voor maatwerk, uitdaging, ondersteuning, voortgang, verdieping, ect
 - Met aandacht voor ritme van het jaar (feesten van seizoenen)
- Inhoud:
 - Voortgang in dialoog (3 x per week)
 - Leerlingen motivatie schrijven waarom naar Uiterwaarden willen
 - Eigen doelen en voortgang (blik II)
 - Toetsen op proces en ontwikkeling
 - Vakken combineren - drie vakken, één (maatschappelijk) thema
 - Altijd in verbinding met maatschappij
 - Voorbeeld vanuit ambities!

105 minuten blokkrooster					
	08:30	Team		315 min	
	09:45	ontw.		5,25 uur per dag	
1e	09:45	Blok 1			
2e	11:30			992,25 uur per jaar	
pauze				normuren	
3e	12:10		vmbo	3969	3700
4e	13:55	Blok 2	havo	4961,25	4700
pauze			vwo	5953,5	5700
5e	14:15	Blok 3			
6e	16:00				

	voorbeeld 1		voorbeeld 2		voorbeeld 3		voorbeeld 4	
105 minuten blokkrooster								
	08:30	Team ontw.	Team ontw.	Team ontw.	Team ontw.	Team ontw.	Team ontw.	Team ontw.
	09:45							
1e	09:45	Blok 1	Sterrenkunde Nask - Bio - Ned Theorie & verdieping Gastspreker ESA	Klimaatverandering Taal - Wisk - Aard Theorie & verdieping	Digitale samenleving Lb - Wisk - Taal Vormgever of ICT bedrijf	Mijn stad Eco - Ned - Maatsch Hoorcollege Gemeente, Politie, wijk of jongerenwerker		
2e	11:30							
pauze								
3e	12:10	Blok 2	Gesprekken Klassendocent Zelfstandig werken Persoonlijke trajectlessen - - Studievaardigheden -	Klassenuur - - Doelen overleg/voortgang Uitdaging - Extra ondersteuning	Gesprekken Klassendocent Zelfstandig werken Persoonlijke trajectlessen - Uitdaging Persoonlijke trajectlessen Extra ondersteuning	Klassenuur - - Doelen overleg/voortgang Uitdaging Studievaardigheden Extra ondersteuning		
4e	13:55							
pauze								
5e	14:15	Blok 3	Sterrenkunde Ambacht - Gesch- Gym Bezoek planetarium of praktijkles	Klimaatverandering Kunst - Maatsch - Eco Opdracht met duurzaamheidscentrum	Digitale samenleving Media - Muz - Toneel Interviewen & praktijkopdracht	Mijn stad Lb - Tech - Kunst Straat op, ontwerpen, presenteren		
6e	16:00							

Figure SEQ Figure * ARABIC 1 voorbeeld opzet lesplan in blokken (nadere toelichting aan start bijeenkomst)